

ЖИТОМИРСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Приймальною комісією Житомирського
медичного інституту ЖОР

«14» жовтня 2023 року, протокол № 2
Голова приймальної комісії Житомирського
медичного інституту ЖОР

Світлана ГОРДІЙЧУК

ПРОГРАМА

вступного фахового іспиту
для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради
в 2023 році

Житомир
2023

Пояснювальна записка

Програму розроблено відповідно до стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 229 – Громадське здоров'я (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 р. № 1000) та стандарту вищої освіти: другий (магістерський) рівень, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 229 – Громадське здоров'я (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2018 р. № 1383).

Прийом абітурієнтів для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» проводиться за результатами вступного фахового іспиту у формі письмового тестування.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, необхідних для опанування нормативних і варіативних освітніх компонентів відповідно до освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

Програма вступного фахового іспиту для конкурсного відбору розроблена на основі освітніх компонентів: соціальна медицина, гігієна, епідеміологія, мікробіологія.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Соціальна медицина

Тема 1. Соціальна медицина як наука. Соціальна медицина - наука, яка вивчає закономірності здоров'я населення та систему його охорони. Методологія аналізу та оцінки популяційного здоров'я.

Тема 2. Організація та планування статистичного дослідження. Статистичне спостереження, етапи його проведення. Планування статистичного дослідження. Мета та завдання дослідження. Об'єкт дослідження, одиниця спостереження. Види досліджень за обсягом: вибіркові та суцільні. Методи збирання статистичного матеріалу: безпосередня реєстрація, вичіпування, опитування. Поняття про генеральну та вибіркову сукупність. Вимоги до формування вибіркової сукупності.

Тема 3. Відносні величини. Поняття про абсолютні величини, відносні величини, їх практичне значення. Види відносних величин (інтенсивні, екстенсивні, співвідношення, наочності), методика їх розрахунку.

Тема 4. Графічні методи аналізу. Графічні методи аналізу даних. Види діаграм (лінійні, стовпчикові, внутрішньостовпчикові, секторні, радіальні,

картограми та картодіаграми), правила їх побудови, коректність використання.

Тема 5. Середні величини та варіаційні ряди. Середні величини: їх види, методи розрахунку, особливості використання. Елементи та характеристики варіаційних рядів. Абсолютні показники варіації (амплітуда, середнє квадратичне відхилення). Правило «трьох сигм», його практичне використання.

Тема 6. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Оцінка вірогідності отриманих результатів. Типові помилки на етапах проведення досліджень. Середня похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінка вірогідності різниці: t-критерій Ст'юдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання.

Тема 7. Динамічні ряди та їх аналіз. Основні правила побудови та аналізу динамічних рядів. Види рядів динаміки: прості та складні, інтервальні та моментні. Основні показники аналізу динамічних рядів: абсолютний приріст, темп росту/зниження, темп приросту.

Тема 8. Здоров'я населення, основні показники. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Методи вивчення здоров'я. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення.

Тема 9. Демографія. Демографія як наука. Динаміка чисельності та складу населення в Україні. Статевий та віковий склад населення. Природний рух населення. Народжуваність, показники та чинники, що впливають на народжуваність. Загальна смертність, її провідні причини в Україні. Смертність немовлят (малюкова смертність), значення показника. Провідні причини смертності немовлят. Середня очікувана тривалість життя, визначення поняття, методика визначення.

Тема 10. Захворюваність населення як медико-соціальна проблема. Поняття про захворюваність, методи вивчення, їх переваги та недоліки. Чинники, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Інвалідність, як показник здоров'я населення, її медико-соціальне значення.

Тема 11. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності. Листок непрацездатності як джерело інформації для вивчення захворюваності з тимчасовою втратою працездатності. Показники: число випадків та днів втрати працездатності на 100 працюючих, середня тривалість випадку.

Тема 12. Організація надання медичної допомоги населенню. Первинна, спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога. Організація

акушерсько-гінекологічної допомоги. Організація медичної допомоги дітям. Основні показники роботи поліклініки та стаціонару.

Розділ 2. Гігієна

Тема 1. Хімічний склад атмосферного повітря і повітря приміщень.

Гігієнічне значення окремих компонентів повітряного середовища: азот, кисень, інертні гази, діоксид вуглецю.

Основні джерела забруднення атмосферного повітря. Основні компоненти забруднення, їх вплив на здоров'я та умови проживання населення. Заходи з охорони атмосферного повітря. Джерела та компоненти забруднення повітря приміщень. Антропоксини та їх вплив на здоров'я.

Тема 2. Гігієнічна характеристика фізичних властивостей повітряного середовища.

Гігієнічне значення температури, вологості та швидкості руху повітря. Мікроклімат приміщень, його гігієнічне значення. Вплив дискомфортного мікроклімату на теплообмін людини та її здоров'я: переохолодження, перегрівання.

Атмосферний тиск і його вплив на організм. Висотна, гірська та декомпресійна хвороба, патогенез, прояви, профілактика.

Тема 3. Гігієнічні вимоги до планування, інсоляції, мікроклімату та освітлення житла.

Житлові та допоміжні приміщення багатоквартирного будинку, вимоги до їх орієнтації щодо сторін світу, провітрювання та інсоляції. Інсоляційні режими. Види вентиляції, методи оцінювання кратності повітрообміну приміщень. Кондиціонування повітря. Види опалення, переваги водяного та панельно - променистого опалення. Показники природного освітлення, методи визначення. Види штучного освітлення приміщень.

Тема 4. Гігієнічні основи очищення населених пунктів.

Гігієнічне та епідеміологічне значення очищення населених пунктів. Системи збирання, видалення, знешкодження, утилізації твердих побутових відходів. Гігієнічна характеристика стічних вод, їхні види. Завдання, способи очищення господарсько-фекальних стічних вод.

Каналізування населених пунктів, його вплив на санітарний стан ґрунту, водойм, умови життя населення і значення для профілактики інфекційних, паразитарних захворювань. Поняття про малу каналізацію та умови її використання.

Тема 5. Гігієна застосування пестицидів.

Поняття про пестициди, їх класифікація. Гігієнічна класифікація пестицидів за фізико-хімічними властивостями, параметрами токсичності та кумуляції. Форми випуску та способи застосування пестицидів. Шляхи та умови надходження

пестицидів в організм людини, види токсичних ефектів. Методи дослідження вмісту пестицидів в об'єктах довкілля. Санітарні правила зберігання, транспортування, застосування пестицидів у сільському господарстві.

Тема 6. Гігієна застосування полімерних матеріалів.

Поняття про полімери та пластмаси, їхній хімічний склад. Класифікація полімерних матеріалів за фізико-хімічними властивостями, характером змін агрегатного стану при різній температурі, способом одержання. Шляхи впливу полімерних матеріалів на різних етапах їхнього синтезу, одержання та оброблення готових виробів. Токсичні ефекти впливу полімерних матеріалів на організм людини. Значення гігієнічної експертизи полімерних матеріалів.

Розділ 3. Епідеміологія

Тема 1. Епідеміологія як наука, етапи її розвитку. Вчення про епідемічний процес.

Визначення епідеміології як науки. Предмет епідеміології. Основні етапи розвитку епідеміології. Досягнення вітчизняної епідеміології. Внесок видатних вітчизняних і зарубіжних вчених у розвиток епідеміологічної науки: Д.С. Самойлович, Д.К. Заболотний, Л.В. Громашевський, Л. Пастер, Р. Кох, Е. Дженнер, Л.О. Тарасевич, М.Ф. Гамалея, Є.Н. Павловський та ін.

Значення епідеміології для медицини та охорони здоров'я населення. Структура та зміст епідеміологічного методу дослідження.

Тема 2. Епідеміологічне обстеження. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб.

Епідеміологічний нагляд, визначення поняття, загальна мста та завдання. Захворюваність за групами населення та їх типові ознаки: вік, професія, стать, належність до організованих колективів. Багаторічна та річна динаміка захворюваності всього населення, окремих його груп. Прояви і причини сезонності інфекційних хвороб.

Тема 3. Профілактичні та протиепідемічні заходи при внутрішньолікарняних інфекціях.

Епідеміологія внутрішньолікарняних інфекцій. Особливості збудників.

Джерело збудників інфекції, фактори передавання. Прояви епідемічного процесу.

Проведення профілактичних і протиепідемічних заходів при внутрішньолікарняних інфекціях. Епідеміологічний нагляд.

Тема 4. Епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій.

Загальна епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій.

Шигельози. Загальна характеристика групи. Епідеміологічна характеристика збудників інфекції. Механізм передавання збудника, шляхи поширення інфекції.

Диференційно-діагностичні ознаки різних типів епідемій. Особливості епідемічного процесу. Профілактичні заходи. Протиепідемічні заходи в осередках.

Сальмонельози. Етіологія. Епідеміологічна характеристика джерел збудників інфекції. Роль різних тварин і птахів у підтриманні циркуляції збудників. Механізм і шляхи передавання. Епідемічні спалахи і спорадична захворюваність.

Тема 5. Епідеміологічна характеристика групи інфекцій дихальних шляхів.

Дифтерія. Етіологічні особливості збудника. Сприйнятливість та імунітет. Особливості джерела збудника. Носійство коринебактерій. Механізм передавання. Епідеміологічні особливості. Специфічна профілактика та її ефективність. Протиепідемічні заходи.

Кір. Краснуха. Етіологія. Сприйнятливість та імунітет.

Особливості джерела збудника. Заразний період. Механізм передавання. Епідеміологічні особливості. Специфічна профілактика та її ефективність. Профілактичні та протиепідемічні заходи.

Тема 6. Епідеміологія вірусних гепатитів В, С, D та ВІЛ-інфекції.

Вірусні гепатити В, С, D. Епідеміологічна характеристика збудників. Джерела збудників інфекції. Роль вірусоносіїв. Механізм передавання збудника. Шляхи та чинники передавання вірусу. Прояви епідемічного процесу. Лабораторна діагностика. Контингенти, які підлягають обстеженню на носійство вірусів гепатитів. Заходи профілактики в лікувально-профілактичних закладах. Організація протиепідемічних заходів в осередках гепатитів В, С, D. Специфічна профілактика вірусного гепатиту В.

ВІЛ-інфекція. Актуальність. Етіологія. Сприйнятливість та імунітет. Особливості джерела збудника інфекції. Носійство ВІЛ. Поняття про СПІД. Механізм передавання збудника. Шляхи та чинники передавання збудника. Лабораторні методи діагностики. Контингенти, які підлягають обстеженню на ВІЛ-інфекцію. Принципи медичної етики, деонтології та конфіденційності. Особливості епідемічного процесу. Протиепідемічні заходи. Заходи щодо запобігання поширенню ВІЛ-інфекції в умовах лікувально-профілактичних закладів.

Розділ 4. Мікробіологія

Тема 1. Загальна мікробіологія. Вступ до мікробіології. Морфологія і фізіологія мікроорганізмів.

Мікробіологія як наука. Медична мікробіологія, її завдання в боротьбі з інфекційними хворобами.

Історія розвитку мікробіології. Вітчизняні мікробіологи, їх внесок у розвиток науки. Досягнення мікробіології в боротьбі з інфекційними хворобами.

Поняття про класифікацію мікроорганізмів.

Морфологія бактерій, їх величина та основні форми. Поліморфізм. Будова бактеріальної клітини. Мікроскопічний метод дослідження та його значення. Морфологічні критерії ідентифікації мікроорганізмів.

Коротка морфологічна характеристика грибів, спірохет, найпростіших, рикетсій, хламідій, мікоплазм, вірусів.

Поняття про хімічний склад мікроорганізмів. Основні фізіологічні процеси у бактерій. Живлення, дихання, ріст і розмноження бактерій. Умови культивування бактерій.

Характеристика поживних середовищ. Поняття про культуральні і біохімічні властивості мікроорганізмів. Бактеріологічний метод дослідження, значення для діагностики.

Організація та обладнання бактеріологічної (мікробіологічної) лабораторії. Організація робочого місця. Правила поведінки та техніки безпеки в мікробіологічній лабораторії. Класифікацією мікроорганізмів за ступенем небезпеки.

Правила взяття, оформлення та транспортування біологічного матеріалу. Основні методи мікробіологічних досліджень. Робота з мікроскопом (імерсійна система). Поняття про морфологічні та тинкторіальні властивості. Морфологічні критерії ідентифікації бактерій. Фарбування препарату простим методом та за методом Грама.

Поживні середовища, їх призначенням. Ріст мікроорганізмів на поживних середовищах: рідких, напіврідких, щільних.

Техніка висівання матеріалу на щільні та рідкі поживні середовища (петлею, тампоном, шпателем). Етапи виділення чистої культури мікроорганізмів. Ідентифікація чистих культур мікроорганізмів за морфотинкторіальними, культуральними, ферментативними, антигенними та іншими властивостями.

Тема 2. Мікроби і навколишнє середовище. Генетика і мінливість мікроорганізмів. Бактерофаги, антибіотики.

Поширення мікробів у природі. Мікрофлора організму людини, її значення. Гнотобіологія. Циркуляція патогенних мікроорганізмів у довкіллі. Мікроекологія. Циркуляція мікроорганізмів у лікарняних установах. Протиепідемічні заходи в лікарняних установах. Санітарно-показникові мікроорганізми довкілля, лікарняних установ.

Вплив фізичних, хімічних і біологічних чинників на мікроби. Стерилізація. Дезінфекція.

Поняття про генотипову і фенотипову мінливість, її практичне використання. Мутації. Генетичні рекомбінації. Роль плазмід та транспозонів у формуванні резистентності у бактерій. Генодіагностика інфекційних хвороб (полімеразна ланцюгова реакція тощо).

Бактеріофаг, його природа і практичне застосування. Вплив бактеріофага на мінливість мікроорганізмів.

Поняття про антибіотики, їх природа. Антибіотичні речовини та бактеріоцини. Хіміотерапевтичні препарати. Принципи класифікації. Застосування. Хіміотерапевтичний індекс.

Вплив антибіотиків на мінливість мікроорганізмів. Побічна дія антибіотиків і методи її подолання. Антибіотикограма, її практичне застосування. Противірусні хіміотерапевтичні препарати. Антисептики.

Поняття про асептику та антисептику.

Дезінфекція. Виготовлення дезінфекційних розчинів та їх застосування. Застережні заходи під час роботи із дезінфекційними засобами. Діючі інструктивні матеріали.

Дезінфекція піпеток, інфікованого матеріалу, рук, робочого місця тощо.

Стерилізація. Методи стерилізації медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу, лабораторного посуду. Ознайомлення з апаратурою для термічної стерилізації та тестами контролю якості роботи стерилізаторів. Контроль за якістю стерилізації.

Визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків. Аналіз антибіотикограм.

Тема 3. Вчення про інфекцію.

Визначення поняття “інфекція”, “інфекційний процес”, “інфекційна хвороба”. Характеристика мікроорганізмів — збудників інфекційних хвороб. Поняття про патогенність, вірулентність, токсигенність, специфічність, органотропність. Резервуари та джерела інфекції. Механізм і шляхи проникнення мікробів у макроорганізм. Чинники інфекційного процесу.

Динаміка інфекційного процесу. Види і форми інфекцій. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію.

Експериментальний метод дослідження, його значення.

Тема 4. Вчення про імунітет.

Визначення поняття “імунітет”. Види імунітету. Неспецифічні і специфічні чинники імунітету. Фагоцитоз.

Імунна система. Центральні та периферійні органи імунної системи. Імунокомпетентні клітини. Антигени, антитіла, їх коротка характеристика. Механізми імунної відповіді. Первинна та вторинна імунна відповідь.

Реакції імунітету, їх практичне застосування. Експрес-методи діагностики інфекційних хвороб (РІФ, ІФА, РІА тощо).

Препарати для створення активного і пасивного імунітету. Класифікація вакцин. Принципи виготовлення вакцин та анатоксинів. Методи вакцинації. Ревакцинація.

Сироватки: лікувальні, профілактичні та діагностичні. Правила введення. Серопротекція і серотерапія. *

Поняття про моноклональні антитіла. Пробиотики. Діагностичні препарати. Застосування і зберігання.

Патологія імунної системи. Поняття про імунний статус організму, методи оцінки. Імунодефіцитні стани. Імуномодулятори. Їх призначення.

Поняття про алергію, основні типи алергійних реакцій (анафілактичний, гуморальний цитотоксичний, імунокомплексний, опосередкований Т-лімфоцитами). Анафілактичний шок. Явище анафілактичного стану в людини та запобігання йому. Сироваткова хвороба, її профілактика.

Діагностичні алергійні реакції та їх значення.

Отримання досліджуваної сироватки. Серологічні реакції, їх застосування. Проведення орієнтовної реакції аглютинації на склі.

Методи оцінювання імунного статусу організму людини. Ознайомлення з методами оцінювання стану В- та Т-систем імунітету, системи фагоцитозу і комплементу.

Експрес-методи діагностики: реакції імунофлюоресценції, імуноферментного та радіоімунного аналізу. Принцип реакцій та їх застосування.

Поняття про аутовакцини. Алергодіагностика. Ознайомлення з препаратами для алергодіагностики, їх застосуванням.

Спеціальна мікробіологія, мікологія і вірусологія

Тема 6. Патогенні коки.

Загальна характеристика патогенних коків. Взяття матеріалу для дослідження у разі хвороб, що спричинені стафілококами, стрептококами, пневмококами, менінгококами, гонококами.

Заходи безпеки під час взяття і транспортування матеріалу до лабораторії. Методи лабораторної діагностики кокових інфекцій. Препарати для специфічної терапії та профілактики кокових інфекцій. Медична етика та деонтологія.

Короткі дані про мораксели, ацинетобактерії та кінгели. Роль у патології людини.

Взяття слизу із зів та носа тампоном, висівання матеріалу на цукровий бульйон, кров'яний агар та інші середовища. Особливості взяття та транспортування матеріалу до лабораторії, оформлення документації. Демонстрація росту патогенних коків на поживних середовищах. Визначення чутливості коків до антибіотиків методом паперових дисків (демонстрація). Методи лабораторної діагностики кокових інфекцій. Ознайомлення з препаратами для специфічної профілактики і лікування хвороб, спричинених патогенними

коками.

Тема 7. Збудники кишкових інфекцій. Умовно-патогенні бактерії.

Загальна характеристика родини кишкових бактерій. Короткі дані про ешерихії, сальмонели, шигели. Особливості взяття матеріалу і транспортування його до лабораторії.

Основні етапи лабораторної діагностики кишкових інфекцій. Препарати для специфічного лікування і терапії.

Короткі дані про умовно-патогенні мікроорганізми: клебсіели, протеї, ерсинії, паличку синьо-зеленого гною.

Короткі дані про кампілобактерії та гелікобактерії, їх роль у патології людини. Методи лабораторної діагностики. Специфічна профілактика. Специфічна терапія. Медична етика і деонтологія.

Особливості взяття матеріалу для бактеріологічного дослідження.

Висівання калу на поживні середовища Ендо, Глоскирева, вісмут-сульфіт агар та інші (диференційно-діагностичні та елективні середовища). Демонстрація росту ешерихій, сальмонел, шигел на поживних середовищах.

Методи лабораторної діагностики патогенних ентеробактерій.

Визначення морфологічних та культуральних властивостей клебсіел, протею, синьогнійної палички.

Особливості взяття матеріалу на дослідження, його транспортування. Техніка висівання матеріалу на поживні середовища. Методи лабораторної діагностики.

Коротка мікробіологічна характеристика ерсиній.

Тема 8. Збудники особливо небезпечних інфекцій (ОНИ).

Загальна характеристика збудників холери, чуми, туляремії, бруцельозу, сибірської виразки. Епідеміологія. Патогенез хвороб. Особливості лабораторної діагностики холери, чуми, туляремії, бруцельозу, сибірської виразки. Алергійні проби. Специфічна профілактика. Медична етика і деонтологія. Специфічне лікування хворих на зоонозні інфекції.

Особливості роботи зі збудниками особливо небезпечних інфекцій. Методи мікробіологічної діагностики, експрес-методи дослідження. Вивчення препаратів для специфічного лікування і профілактики.

Тема 9. Збудники повітряно-краплинних бактеріальних інфекцій

Короткі дані про морфологію та біологічні властивості коринебактерій дифтерії. Патогенез дифтерії. Імунітет. Особливості взяття матеріалу для дослідження від хворих на дифтерію та транспортування його до лабораторії. Основні етапи лабораторної діагностики. Специфічне лікування. Профілактика.

Короткі дані про збудника коклюшу. Особливості взяття матеріалу для дослідження. Специфічна профілактика коклюшу.

Мікобактерії туберкульозу. Морфологія, короткі дані про біологічні

властивості збудника туберкульозу. Токсичні речовини. Патогенез туберкульозу. Імунітет. Правила збирання харкотиння, дезінфекція плювальниць. Заходи безпеки під час роботи. Лабораторна діагностика туберкульозу. Проба Манту. Специфічна профілактика. Протитуберкульозні хіміотерапевтичні препарати. Медична етика і деонтологія.

Особливості взяття матеріалу при дифтерії, коклюші, туберкульозі; умови транспортування та проведення первинного висівання. Оформлення супровідної документації. Мікроскопія мазків. Вивчення морфотинкторіальних та культуральних властивостей збудників дифтерії, коклюшу, туберкульозу. Демонстрація поживних середовищ. Вивчення препаратів для специфічного лікування, профілактики та алергодіагностики.

Тема 10. Патогенні кластридії. Некластридіальні анаероби. Патогенні спірохети. *

Загальна характеристика групи. Особливості лабораторної діагностики ранової анаеробної інфекції (газової гангрени, правцю), ботулізму. Інструктивні матеріали МОЗ України щодо профілактики правцю, газової гангрени. Особливості взяття матеріалу і заходи безпеки. Специфічне лікування хворих. Специфічна профілактика. Медична етика і деонтологія.

Короткі дані про некластридіальні анаероби (бактероїди), їх роль у патології людини. Методи мікробіологічної діагностики.

Загальна характеристика патогенних спірохет. Загальні дані про збудника сифілісу. Патогенез сифілісу. Особливості взяття матеріалу для дослідження в різні періоди хвороби. Заходи безпеки під час роботи. Медична етика і деонтологія.

Визначення морфотинкторіальних властивостей збудників правцю, газової гангрени, ботулізму, некластридіальних анаеробів (мікроскопія мазків). Демонстрація поживних середовищ для культивування анаеробних мікроорганізмів, умови культивування. Особливості взяття матеріалу для бактеріологічного дослідження та його транспортування. Хід мікробіологічного дослідження.

Вивчення препаратів для специфічної профілактики та терапії.

Вивчення морфотинкторіальних властивостей патогенних спірохет: трепонем, борелій, лептоспир (за допомогою таблиць, слайдів, атласа тощо).

Особливості взяття і транспортування матеріалу для дослідження. Методи лабораторної діагностики. Хід мікробіологічного дослідження. Реакція Васермана. Експрес-методи діагностики. Препарати для специфічної профілактики і лікування.

Тема 11. Рикетсії. Хламідії. Мікоплазми. Патогенні гриби.

Загальна характеристика рикетсій. Загальні дані про збудника висипного тифу. Імунітет. Взяття матеріалу і заходи безпеки. Лабораторна діагностика.

Специфічна профілактика. Медична етика і деонтологія.

Короткі дані про хламідій, їх біологічні властивості, роль у патології людини. Принципи мікробіологічної діагностики. Профілактика і терапія.

Короткі дані про мікоплазми, патогенні види; основні властивості, роль у патології людини. Методи лабораторної діагностики. Профілактика і терапія. Мікробіологічна характеристика дерматоміцетів, їх роль у патології людини. Трихофітія. Мікроспорія. Фавус. Епідермофітія. Гриби роду *Candida*. Короткі дані. Патогенез хвороб. Методи лабораторної діагностики грибкових хвороб. Лікування. Профілактика.

Короткі дані про актиноміцети.

Морфологічних властивостей рикетсій, хламідій, мікоплазм .

Особливості взяття і транспортування матеріалу для дослідження. Експрес-методи діагностики. Вивчення препаратів для специфічного лікування і профілактики.

Вивчення морфологічних та культуральних властивостей дерматоміцетів, грибів роду *Candida*, актиноміцетів.

Особливості взяття матеріалу для бактеріологічного дослідження. Методи лабораторної діагностики. Препарати для специфічного лікування »і профілактики.

Тема 12. Віруси.

Принципи класифікації і загальна характеристика вірусів. Поняття про вірусологічні методи дослідження. Взяття матеріалу і заходи безпеки під час роботи з вірусомісним матеріалом. Особливості дослідження. Експрес-методи діагностики.

Короткі дані про РПК-геномні віруси. Ортоміксовіруси. Вірус грипу людини. Класифікація вірусів грипу людини. Параміксовіруси (кору, епідемічного паротиту). Рабдовіруси. Вірус сказу.

Пікорнавіруси. Ентеровіруси. Віруси поліомієліту, коксакі, ЕСНО. Ентеровірус 72 — вірус гепатиту А. Тогавіруси. Вірус краснухи. Ретровіруси. Вірус імунодефіциту людини. СНІД-асоційовані інфекції. Патогенез вірусних інфекцій. Лабораторна діагностика. Специфічна профілактика і лікування.

Флавівіруси. Вірус кліщового енцефаліту.

Короткі дані про ДНК-геномні віруси. Гепаднавіруси. Віруси гепатитів. Герпесвіруси. Віруси герпесу, що патогенні для людини. Збудники інфекційного моноклеозу, онкологічних захворювань людини. Лабораторна діагностика, специфічна профілактика та лікування герпетичних інфекцій. Поксвіруси. Вірус натуральної віспи.

Патогенез вірусних інфекцій. Лабораторна діагностика. Специфічна профілактика і лікування.

Вивчення будови віріонів, основних етапів взаємодії віріону з чутливими клітинами. Вивчення методів культивування вірусів. Індикація та ідентифікація

вірусів: РГА, РЗГ'А, РП, ЦПД. Експрес-методи діагностики: ІФА у вірусології, полімеразна ланцюгова реакція.

Критерії оцінювання вступного фахового іспиту

Фаховий іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування з використанням Google-форм у форматі самостійного діалогу вступника з комп'ютером.

Кількість тестових завдань — 50 тестів.

Тести вступного фахового іспиту містять завдання, що передбачають вибір однієї правильної відповіді з групи запропонованих варіантів відповідей.

Оцінювання тестових завдань здійснюється за наступним принципом:

- 4 бали, якщо вибрано правильну відповідь
- 0 балів, якщо вибрано неправильну відповідь, або вибрано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

Вступний фаховий іспит оцінюється за 200-бальною шкалою.

Результати вступного фахового іспиту з показником нижче за 100 балів є незадовільними, а вступники, які отримали такий бал, не допускаються до участі у конкурсному відборі на навчання.

Вступники, які за результатами вступного фахового іспиту отримали 100 балів та вище отримують можливість брати участь у конкурсному відборі на навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гігієна та екологія : підручник / [В. Г. Бардов, С. Т. Омельчук, Н. В. Мережкіна та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Бардова. Вінниця : Нова Книга, 2020. 472 с.
2. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.
3. Корнійчук Н., Гарлінська А., Заблоцька О. Теорія здоров'я, здорового способу життя та нетрадиційні засоби оздоровлення : курс лекцій / уклад. Н. Корнійчук, А. Гарлінська, О. Заблоцька. Житомир, 2022. 181 с.
4. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. Ужгород: ТОВ «РІКУ», 2016. 264 с.
5. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий, А.Ю. Сергієнко, О.Д. Нужна, Т.В. Михайлова, Т.А. Вихованець, О.О. Лаврік. К. : ВСВ “Медицина”, 2017. 472 с.
6. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, В.В. Кручаниця, В.В. Брич, В.П. Кіш. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.
7. Підготовка майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій: теоретико-методичні аспекти: монографія / О. І. Міхеєнко; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Суми: Університетська

книга, 2015. 316 с.

8. Якобчук А. В., Курик О. Г. Основи медичної валеології: навч. посібник, 2-ге вид. Київ: Ліра-К, 2015. 244 с.

